

בית יעקב לאיש

דברי חיוזק והתעוררות בנודל יקרת המועדים להלחיב הלכות לאביהם שבשמים

אדר תש"פ, מוקדש לעילוי נשמתו הטהורה של מרן שר התורה רבינו עובדיה יוסף ב"ר יעקב ונרניה זצוק"ל זיע"א

חובת ההכנה לימים הללו

זה לשון הרה"ק החתם סופר זצ"ל (דרשות, פרשת זכור תקנ"ד, דף קפה ע"ב): "והנה עתה בעונות הרבים ערבה כל שמחה, כי יאמר נא ישראל מי האיש הירא את ה' ושמח בפורים לכבוד שמו הגדול, כי אם להוללות וסכלות, ונעשה מהעיקר טפל בעונות הרבים וכו'. על כן זאת לפניכם בחכמי ישראל, לאסוף העם לחצר בית ה' יום או יומיים קודם, לספר להם גודל ניסי ה' ונפלאותיו, ועל מה הם שמחים, ולהודיעם כי גדול ה' ומהולל מאוד, ועליו לבטוח עליו, כי עבדים אנחנו ובעבדותינו לא עזבנו אלקינו". עכ"ל.

וזה לשון הרה"ק ר' זאב וואלף מדיטומיר זצ"ל בספר אור המאיר (אסתר, עה"פ ויאמר המלך לחכמים): "ובכל מועד ומועד מאיר אור טובו הגנוז באמצעות המדה השולטת, כגון בפסח מאיר אור החסד, ובשבעות אור התפארת וכו', ולכן נקרא ימים טובים, להורות על בחינת הטוב שנתגלה באמצעותם וכו'. והחכם עיניו בראשו יודע ומבין טרם בוא עת המועד, מכין את עצמו ומועיר לבו להיות כלי קיבול ומוכשר לקבל טובו שתתגלה בזה העת, ונפשו יודעת מאד שהעת והזמן גרם ככה גלות טובו הגנוז, ולא כרבת בני עמינו אשר לא ידעו ולא יבינו אל פועל ה', להכין את עצמו אל בחינת המועדים, לעורר לבם בקרבם בהאין אנפין יקומו קדם מלכא, ולבם בל עמם, כי אם כדבר המזדמן, והכל שוה בעיניהם אם יום מחר יהיה שבת או יומים, וכן בחינת הרגלים הם רק כדבר המקרה, בהגיע מועד הרגל אז מוכרח לקיים הלכות הרגל בגלג, וגם אם הגיע עת המועד ביום מחר ויש מחר שהוא רחוק הכל ישירה בעיניו. ובאמת לא באלה חפץ ה' להיות לו לעם סגולה, כי המשכילים והמבינים יודעים פרטי העתים, ונפשם יודעת מאוד שבלתי אפשר לעבור הרגל כי אם בזמן המוגבל כפי המדה השולטת, וכן בפרטי העתים אפילו בימות החול מקשרים הבינה אל בחינת התחלקות העתים, והן המה החכמים יודעי העתים שראוי לייחס חכמתם בסבת העתים, על דרך ומבני יששכר יודעי בינה לעתים. מול זה בא הרמז: "ויאמר המלך", מלך הקדוש, למי מגלה אמרו "לחכמים" האמיתים, והן המה אשר "יודעי העתים" כמדובר, "כי כן דבר המלך" לגלות סודו אל עבדיו הנביאים, וחכם עדיף מנביא ידבר המלך אליו "לפני כל יודעי דת ודין", להמתיקו בשורשו לערך העתים". עכ"ל.

וזה לשון הרה"ק ר' אהרן מקרלין זצ"ל בספר בית אהרן (פורים, ד"ה ויעש המלך): "ויעש המלך כדבר ממוכן, היינו כפי שעושים הכנה בזה העולם, כן משפיע הקב"ה חיותו וטובו לזה העולם, כמו שדברנו, שהכל תלוי במעשה התחנותיים, שע"י התורה והמצוות שעושים מביאים אורו של הקב"ה לזה העולם, וכל מה שעושים יותר - משיגים יותר, ומעלים הכל להקב"ה" וכו'. עכ"ל.

וזה לשון הרה"ק ר' יצחק מווארקא זצ"ל בספר בית יצחק (פורים, ד"ה מגילה נקראת): "שלושת הימים י"א י"ב י"ג אדר, הם שלוש ימי הגבלה שלפני מתן התורה, וזאת משום דהדור וקבלוה בימי אחשוורוש, לכן פורים הוא זכר לקבלת התורה". עכ"ל.

ובספר קב הישר (פרק צט) כתב בשם מהר"ח ז"ל, וזה לשון: "על כן חוב גדול עלינו לטהר את עצמנו

במקוה קודם שילך לבית הכנסת, כדי שיהיה טהור לקבל אור טהור והשפע הטהור". עכ"ל.

גודל מעלתם של ימי הפורים

בתיקוני הזוהר הקדוש (תיקון כא, דף נו ע"ב) איתא, "פורים אתקריאת על שם יום הכפורים דעתידין לאתענגא ביה ולשנויי ליה מעינוי לעונג". ע"כ. [תרגום: פורים נקרא על שם יום הכפורים שלעתידי לבוא, שעתידין להתענג בו, ולשנותו מעינוי לעונג].

וביאר הרה"ק השפת אמת זצ"ל (פורים תרל"ה), וזה לשון: "ואיתא, כי פורים כמו יום הכפורים, וביום הכפורים באין למעלה מהטבע על ידי ביטול הגוף אכילה ושתייה וענייתם, על ידי זה באים לעלמא דחירות, ויש בו סליחת עונות. כמו כן בפורים על ידי משתה ושמחה יכולין לבוא גם כן לזה בעזר עליון שלא מצד מעשינו". עכ"ל.

וכתב מהר"ח ז"ל בספר פרי עץ חיים (שער הפורים סוף פרק ה), וזה לשון: "והקב"ה ברחמיו עשה עמנו נסים ונפלאות בזמן הוא, וביטל מחשבתו (של המן), ולא עוד אלא שאותו הארה הבטיחנו שתהיה תמיד בזמן הזה". עכ"ל.

והרה"ק ר' ישראל מטשורטקוב זצ"ל בספר ישמח ישראל (פורים שנת תרפ"ד) כתב וזה לשון: "זקני הקדוש [רבי ישראל] מרוזין זצ"ל היה אומר: "יום כפורים", נמצא כי פורים גדול מיום כפור. והטעם, כי יום כפור מכפר רק לשבים (עי' יומא פה), ופורים בין לשבים ובין לשאינם שבים, כי בפורים כל הפושט יד נותנים לו". עכ"ל.

ובספר מאור ושמש (רמזי פורים) כתב וזה לשון: "ומרדכי ואסתר פעלו שבים פורים לא יהיה שום קטרוג על ישראל כמו ביום כפורים". עכ"ל.

והרה"ק ר' שלמה מרדומסק זצ"ל בספר תפארת שלמה (רמזי פורים) כתב וזה לשון: "וכן בפורים יש מדריגה אחת גבוה מעל גבוה, מה שאינו בשבת ויום כיפור, כמבואר בכתבי האר"י ז"ל, שמרדכי המשיך הארה גדולה בבחינה אחת מה שלא היה מבריאת העולם אפילו בשעת מתן תורה". עכ"ל.

ובספר קב הישר (פרק צט) כתב בשם מהר"ח ז"ל, וזה לשון: "וצריך אתה לדעת, כי יש עולם חדש למעלה, שהוא קדוש ונורא מאוד, ואין אותו העולם מתגלה לחוץ מחמת רוב קדושתו, כי אם פעם אחד בשנה, ומתחיל להתגלות בהתחלת קריאת מגילה, ומזה העולם היה שורש נשמתו של מרדכי הצדיק, וצריכין אנו לעורר רחמים שיתגלה העולם הנ"ל לחוץ, וישפיע ויאיר על רישיה דעמיה" וכו'. עכ"ל.

והרה"ק ר' שמואל מסוכטשוב זצ"ל (בנו של האבני נור) בספרו שם משמואל (פורים שנת תרעד) כתב וזה לשון: "שנותנין [סיוע] מן השמים בפורים לכל מי שפושט יד לבוא לטהר, אף שעדיין איננו ראוי, אם אך מקבל על עצמו על להבא". עכ"ל.

וזה לשון הרה"ק ר' ישראל דוב בער מווילעדניק זצ"ל בספר שריית ישראל (שער הזמנים שער ב, פורים ד"ה אף): "בקריאת המגילה - יש תיקון לכל הגילויים גילוי עריות ח"ו". עכ"ל.

וזה לשון הרה"ק ר' שלמה מרדומסק זצ"ל בספר תפארת שלמה (רמזי פורים ד"ה בגמרא מגילה): "וזה פירוש הגמרא (מגילה ד): "מפני שעניניה של עניים נשואות במקרא מגילה", פירושו, על ידי קריאת המגלה יורד ההשפעות בבני חיי ומזוני לכנסת ישראל, ומפני כן המצוה לפשוט את המגלה כאגרת, כדי שיתפשט השפעות טובות לכל העולם אמן". עכ"ל.

והרה"ק ר' יחזקאל שרגא משינאוהו זצ"ל בספר דברי יחזקאל (פורים ד"ה חייב איניש) כתב וזה לשון: "כי ביום הכפורים רק הכהן הגדול השיג הקדושה הזאת, (דהיינו קדושת הכהן הגדול בקודש הקדשים).

והרה"ק השפת אמת זצ"ל (פורים שנת תרנ"ז) כתב וזה לשון: "כי ביום הכפורים נכנס הכהן הגדול לפני ולפנים, ועל זה כתיב 'ואל יבוא בכל עת' רק ביום מיוחד ועל ידי תענית כל בני ישראל 'וענייתם את נפשתיכם'. ובמימי הפורים כתיב 'אבוא אל המלך כו' לא כדת', במקום שאין רשאיין לבוא בכל עת, רק בפורים ניתן רשות להתגלות אור הנעלם בכל עת". עכ"ל.

ומרן החיד"א זצ"ל בספרו דבש לפי (מער"פ אות ב) כתב וזה לשון: "פורים כולל כל הימים טובים: פסח מעבדות לחירות - וכאן ממות לחיים, שבועות מתן תורה - וכאן הדור קבלוה (שבת פה), ראש השנה ספרי חיים וספרי מתים - וכאן נדונים אם לקיים הגזרה אם להנצל, יום הכפורים מחילת עונות - וכאן נמחל להם מה שנהנו וכו', סוכות ענני כבוד - וכאן נכנסו תחת כנפי השכינה ורבים מעמי הארץ מתיידיים. מדרש אליהו סוף דף ג"ז בשם יד יוסף, ואפשר דלכך בחרו לקרות פורים על שם הפור ולא קראו שם העצם, כי ראשי תיבות פורים: פסח, וסוכות, ראש השנה, יום כיפור, מתן תורה". עכ"ל.

כח התפילה בימי הפורים

זה לשון הרה"ק ר' יצחק אייזיק מקורמנא זצ"ל בספרו נדבת פי (מותר שקלים, דף ח ע"א): "וקבלנו, שבימי הפורים יוכל לעלות נשמה קטנה להיכל של צדיק מופלא בלי שום מעכב, וכן עולין כל התפילות לכתר בלי שום עיכוב וכו', קבלתי בלחישת כל זה, ונעשיתי הולך רכיל מאהבת ישראל, תפתחי לך כנקב סידקית כי יש בזה רז דרזין" וכו'. עכ"ל.

מרן השלחן ערוך (סימן תרצד סעיף ג) פוסק, "אין מדקדקין במעות פורים, אלא כל מי שפושט ידו ליטול - נותנים לו". ע"כ. [מקורו טהור בירושלמי פ"א דמגילה ה"ד].

וכתב הרה"ק ר' צדוק הכהן מלובלין זצ"ל בספרו פרי צדיק (פורים אות א), וזה לשון: "וכן מתנות לאביונים דאיתא 'אין מדקדקין במצות פורים אלא כל מי שפושט ידו ליטול נותנין לו', והקב"ה מקיים מצות זקנים, ונותן צדקה לכל דורשי ישועתו בכל הענינים". עכ"ל.

והרה"ק ר' מאיר מדיז'קוב זצ"ל בספר אמרי נועם (פורים אות מד) כתב, "ועל כן נתייסדה המצוה בפורים לשלוח מנות ומתנות לאביונים, וכל הפושט יד נותנים לו אף על פי שאינו הגון, לרמז על זה לעורר למעלה אוצר מתנת חיים". עכ"ל.

זה לשון הרה"ק ר' ישראל ליפשיץ זצ"ל בספר **סגולות ישראל** (מער' פ אות ב): "קבלתי מגדול אחד ז"ל, דסגולה בפורים להשכים בבוקר, ולהרבות בתפלה ובבקשה לפני ה' יתברך על כל דבר, בני חיי ומזוני, והן על שאר דברים, ועל כל קרוביו, **כי באותו יום עת רצון מאוד, וכל העולמות המה בשמחה וברצון, ועל זה אמרו כל הפושט יד נותנין לו, וכן הוא מקובל מפי גדולי הצדיקים תלמידי הבעל שם טוב זיע"א.**" עכ"ל.

והרה"ק ר' שמואל מסוכטשוב זצ"ל (בנו של האבני נזר) בספרו **שם משמואל** (פורים שנת תרעז, ד"ה ובבוקר אמור למלך) כתב זה לשונו: "ובכל פורים מתעורר רשימו מזה, ואז בכח כל איש ישראל לאמור למלך - **מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, דרך אמירה וציווי, כענין הצדיקים גוזרים על הקדוש ברוך הוא והוא עושה, לתלות את המן ולמחות את שמו מתוך לבו של עצמו על כל פנים, אך האמירה צריכה להיות לא מהשפה ולחוץ, אלא בכל אות נפשו, ובאותו חשק ורצון נמרץ שהיה אז להמן לתלות את מרדכי, ואז בודאי אמירתו תעשה פירות. וזהו שאמרו חסידי קדמאי שבפורים יכול כל איש להושע ולהתברך.**" עכ"ל.

מרון הבית יוסף ז"ל (סימן תרפב ס"א) כתב בזה הלשון: "כתב הכל בו (סימן כה), שאם שכח מלאמרו בברכת המזון, ונזכר קודם שסיים, כשיגיע להרחמן יאמר: הרחמן יעשה נסים ונפלאות כשם שעשה לאבותינו בימים ההם ובזמן הזה, בימי מתתיהו, וכן יעשה בפורים." עכ"ל. **וכן פסק הרמ"א ז"ל** (סימן קפז ס"ד), וזה לשונו: "ואומרים על הנסים בתנוכה ובפורים, קודם ועל הכל וכו'. ואם לא אמרו, אין מחזירין אותו. ועל סימן תרפ"ב, ומכל מקום יוכל לאומרו בתוך שאר הרחמן, ויאמר: הרחמן הוא יעשה לנו נסים כמו שעשה בימים ההם וכו', והכי נהוג." עכ"ל. **וכן פסק עוד הרמ"א ז"ל** (סימן תרפב ס"א), וזה לשונו: "יש אומרים כששכח על הניסים בברכת המזון, כשמגיע להרחמן, יאמר: הרחמן יעשה לנו נסים ונפלאות כשם שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה, בימי מתתיהו וכו'." עכ"ל. **ובספר בכור שור** (שבת כא), **ובישועות יעקב** (סי' תרפב סק"ב), **ובשערי תשובה** (סי' קפז ס"ד), נתקשו בזה, דהא אסור לאדם להתפלל שיעשו לו נס, כדאיתא בברכות (דף ס.ו.) ובתענית (דף כה). ע"ש. **והגר"ש נתנזון זצ"ל בספרו דברי שאול** עה"ת (פר' מקץ מהדר' תליתי, עה"פ ואל שדי יתן לכם רחמים), תירץ זה לשונו: "ולדעתי לזה תקנו במי ששכח לומר על הנסים, שיאמר הרחמן הוא יעשה לנו נסים ונפלאות כמו שעשית לאבותינו בימים ההם. והקשה הבכור שור, דהא אין מזכירין מעשה נסים. ובחידושי להלכות חנוכה כתבתי בזה. ולפי מה שכתבתי אתי שפיר, **דעיקר שעשה להם נסים בימים ההם, היה**

אך למען הראותם שיעשה להם נסים בימים האלו. וגם לפי מה שכתב הר"ן בדרושיו (דרוש ח), דיום שנעשה בו נס, כמו שאנו רואים שמים שכבר הוחמו אף שנצטוו נקל מאד שיתחממו מהר, **כן הימים האלו קבלו רושם גאולה, נקל להעשות בו נס, לכך תקנו שיתפלל כן.** עכ"ל. וככל הדברים הללו תירץ ג"כ הגאון רבי יוסף נחמיה קורניצר זצ"ל (בדרשותיו ל"ג בעומר), ע"ש.

והרה"ק ר' חיים מקוסוב זצ"ל בספר **תורת חיים** (לפורים, ד"ה והימים האלה) כתב זה לשונו: "והימים האלה נזכרים ונעשים, **כי ימים האלה יש להם סגולה, תיכף כשמזכירים דבר טוב על ישראל, תיכף נעשה כן, וזה נזכרים ונעשים.**" עכ"ל.

כח התורה בימי הפורים

זה לשון הרה"ק **החתם סופר זצ"ל** (דרושים ואגדות, עמוד רמה): "קבלתי מרבי הרב מהו' מענדלי לילג זצ"ל, שהיה רב בבית המדרש דק"ק פרנקפורט דמיין, שקיבל מהגאון בעל 'שב יעקב' זצ"ל, **שכל העוסק בתורה בין מגילה דלילה למגילה דיממא, מובטח לו שהוא בן עולם הבא.** כן קבלתי וטעמא לא ידענא" כו'. עכ"ל.

זה לשון הרה"ק בעל **יסוד ושורש העבודה זצ"ל** (שער שנים שער, שער המפקד, פרק ששי): "אך עצתי אמונה ונכונה לאדם, **שלא יזוז מבית המדרש אחר תפילת שחרית עד שילמוד, כי בביתו יכול לבוא לידי ביטול מפאת גודל טרדות היום.**" עכ"ל.

כח הצדקה בימי הפורים

כתב הרמב"ם ז"ל (פ"ב מהל' מגילה ה"ז), וזה לשונו: "מוטב לאדם להרבות במתנות אביונים מלהרבות בסעודתו ובשלוח מנות לרעיו, שאין שם שמחה גדולה ומפוארה אלא לשמח לב עניים ויתומים ואלמנות וגרים, **שהמשמח לב האומללים האלו, דומה לשכינה, שנאמר להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים.**" עכ"ל.

וכתב הרה"ק בעל יסוד ושורש העבודה זצ"ל (שער שנים שער, שער המפקד, פרק ששי), וזה לשונו: "ומה נכבד היום הזה, והוא העולה על כל שאר ימות השנה במצות הצדקה, **כי ביום הזה עושה אדם במצות הצדקה תיקונים נפלאים גדולים ונוראים במדות ובעולמות העליונים הקדושים לאין תכלית, יותר מבשאר הימים, לכן ירבה אדם בצדקה ומתנות לאביונים אף יותר מהשגת ידו' וכו'.**" עכ"ל.

והרה"ק ר' לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל בספרו **קדושת לוי** (קדושה ב' לפורים) כתב זה לשונו: "לכן

הואיל על ידי שמקימין מצות הבורא, ובפרט על ידי מצות צדקה ומתנות לאביונים, גורמים שהאל ישפיע שפע רב בכל העולמות כפי מה שביארנו. לכן אשרי האיש אשר עושה נחת רוח ליוצרו, שיהיה שמח מאד על כל המצות, ובפרט על מצות הצדקה ומתנות לאביונים, ויעשה בשמחה ובחדווה רבה, ואל ישים אל לבו חס ושלום איזה צער או איזה צרת עין כי יחסר לו מעותיו בעת שנותן לעניים, כי כיון שגורם חסד בכל העולמות, אזי מחסדי הבורא ברוך הוא **יוסיף לו האל ככה אלף פעמים** ויברך אותנו כאשר דבר לנו, כיון שגורמים חסד במצוה הזאת. ובפרט אשר ביארנו שגורמין על ידי מתנות לאביונים שפע רב בעולם הטבע, בעולם הזה, אשר המה נקראים 'אביונים' כמו שכתבנו, לכן כיון שיתוסף שפע רב בעולם הזה **בודאי יתוסף להנותן עשירות וכבוד לעבודתו ליראתו ותורתו' וכו'.** עכ"ל.

כח הסעודה בימי הפורים

בספר מחזור ויטרי (סימן תסה) כתב, "פורים שכל אדם מאריך בסעודתו, ומן השמים ימלאו שאלתו." ע"כ.

ובספר יגל יעקב (גוטליב, פרשת בראשית) כתב זה לשונו: "ושמעתני בזה ממורי בעל **אמרי יוסף** זלה"ה, לפרש, 'והשתיה כדת אין אונס', על פי הנודע שעל ידי שתיית פורים יכולין להמשיך הגאולה, וזהו 'כדת' מספרו 'משיח בן דוד', רק 'אין אונס' - שלא ידחקו הקץ בעל כרחיה בלא זמניה' כו'. עכ"ל.

מרון החיד"א זצ"ל בספרו **לב דוד** (פרק כט) כתב זה לשונו: "**ובעיני הדבר פשוט, שאם כל ישראל היום הזה כו' היו נוהגים בסדר קדושה, והשמחה היתה מקודשת לשמים, ויתר היום עוסקים בתורה כל אחד כפי שיעורו, על כן בשכר זה היינו נגאלים גאולת עולם' וכו'.**" עכ"ל.

זה לשון הרה"ק ר' חיים אלעזר שפירא ממונקאטש זצ"ל בספרו **שער יששכר** (ח"ב מאמר ימי ששון אות נו): "והנה נודע בשם הצדיקים זי"ע, על הכתוב "ויאמר המלך" - מלכו של עולם יתברך שמו, "לאסתר" - כנסת ישראל, "במשתה היין" - של סעודת פורים, "מה שאלתך אסתר וינתן לך ומה בקשתך" וגו', **שאלו ממלאים כל משאלותינו, על כן צריכים העיקר לבקש רחמים על הגאולה שלימה כנזכר.**" עכ"ל.

זה לשון הרה"ק ר' צדוק הכהן מלובלין זצ"ל בספרו **מחשבות חרוץ** (סוף אות יט): "וכן בפורים ממשיכים מפני כן הסעודה בלילה שהוא מוצאי פורים, **שבזה ממשיכים התגלות קדושה זו דפורים לשאר ימות השנה גם כן.**" ע"כ.

"עין חיים היא ר"מחזיקים בה ור"מכניה מאושר"

בעז"ה בומן קיץ הבעל"ט, ייפתח כולל ערב בבני ברק לימוד סוגיות בעיני עד ההלכה למעשה

בשמאלה

עושה

וכבוד

"אורח

ימים

בימינה

מסגרת ייחודית המשלבת לימוד של אברכים עם בעלי בתים

דרושים תורמים להחזקת הפרוייקט

ישנה אפשרות להנציח את שם הכולל לע"נ או להצלחה

לפרטים/תרומות: 052-714-24-37